REJESTR DOTYCZY:

NOWAK-PRZYGODZKI Antoni ps."Opal"

s/c Antoniego Novaka i Pauliny

z d. Lisak

* 15 maja 1897 w Półwsie Zwierzynieckie pow. Krakow

kraj: POLSKA

-+ 4 stycz. 1959 w Paryżu

kraj: FRANCJA

pochowany: na cment. Bagneux

nr grobu:

Nr rejestracyjny
183 / 59

Nota zamieszczona:
w tomie II
czesci ~~druga~~

Indeks

Copyright: 1970
B.O. Jeżewski

Zródła i bibliografia c.d.

znak rozpoznawczy

Uwagi:

mjr rez.

A.K.

Nota:

Przypisy:

zam. corka Jadwiga Czachowska w Polsce, dr filoz. /* 1922/, s.Tadeusz /* 1924/ inż. w Gdansku, s. Adam /* 1934, inż.hutn. w US c. Maria /* 1935/ zam Hirsch w Paryżu, dr ekon.

Źródła i bibliografia:	znak rozpoznawczy
Orzeł Biały - wspomnienie	35/ . .59/
Dwadziescia Piec lat St,w,Pol,Kombatantów Londyn 1971 vide Opal-Nowak s.1o7,1o8,1o9, 111,173,175	187
Skaut pismo Koła Harcer.i "arcerzy z lat 1910-45 s. 35 wzmianka i foto	93/nr 18-19 i foto/
Życiorys przekazany przezc corkę dr J. Czachowską 28.1o.75. w Londynie	3o1

Ś. † P.

Dr ANTONI NOWAK–PRZYGODZKI (Opel)

żołnierz Armii Krajowej

Major rez., b. profesor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie, b. Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, odznaczony Złotą Odznaką Honorową SPK.

Urodzony w Krakowie 15. 10. 1897 r. zmarł w Paryżu 4 stycznia 1959 r. i tam pochowany.

Nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy odbędzie się w piątek 16 stycznia o godzinie 10 w Brompton Oratory w kaplicy Matki Boskiej Kozielskiej.

W Zmarłym uchodztwo polskie traci wytrawnego i w pełni oddanego pracy niepodległościowej działacza, a środowisko kombatanckie — rozumnego człowieka i dobrego kolegę.

STOWARZYSZENIE POLSKICH KOMBATANTÓW

8546

Harcmistrz Dr Antoni Nowak-Przygodzki /Opel/, adwokat

Do harcerstwa należał od 1911 r. Pełnił w życiu szereg kierowniczych funkcji społecznych i politycznych. Brał udział w obronie Lwowa. Jako członek A.K. był szefem Wojskowej Służby Społecznej /głównie Szare Szeregi/ i harcerskiej poczty polowej. W 1945 r. pracował w Komendzie Głównej ZHP w Niemczech po uwolnieniu z niewoli. Był współorganizatorem SPK i pierwszym prezesem tej organizacji.

Zmarł w 1959 r. w Paryżu. Do końca życia działał w harcerstwie.

Strona nr 18/9.

Ś. p. Dr ANTONI NOWAK-PRZYGODZKI

Śp. dr Antoni Nowak-Przygodzki, zmarły 4 bm. w Paryżu w 62 roku życia był wybitnym Polakiem, którego wszechstronna i twórcza działalność obywatelska, żołnierska i naukowo-wychowawcza zapisze się trwale w historii dwudziestolecia niepodległego Lwowa, Powstania Warszawskiego, a wreszcie emigracji niepodległościowej.

Ze Lwowem związał się Nowak-Przygodzki naprzód studiami prawniczymi na uniwersytecie Jana Kazimierza. Znakomity znawca prawa cywilnego i politycznego stanął później w szeregu pierwszych adwokatów we Lwowie. Związany organizacyjnymi węzłami z „Młodzieżą Narodową" („Zetem") wysunął się w latach akademickich na czoło jej życia, w szczególności w harcerstwie. Zorganizował w przede dniu Obrony Lwowa Straż Akademicką, która w chwilach rozstrzygających odegrała pod Jego dowództwem ważną rolę. Był ciężko ranny w listopadowej Obronie 1918 r., w walkach o Cytadelę lwowską. Przez szereg lat przewodniczył Związkowi Obrońców Lwowa. Należał do współtwórców ruchu kombatanckiego w wolnej Polsce, w szczególności Związku Oficerów Rezerwy. Był wykładowcą w Akademii Handlu Zagranicznego.

Po wybuchu wojny w 1939 r. Nowak-Przygodzki czynny w walce konspiracyjnej znalazł się w Warszawie, gdzie w Powstaniu 1944 r., brał wybitny udział jako organizator i oficer bojowy (pod pseud. Opel). Po wojnie zapisał się trwale w pamięci jako organizator i rzecznik żołnierzy, którzy po Powstaniu przybyli do Niemiec. W ich sprawach interweniował wytrwale u władz polskich w Londynie, gdzie stał się jednym z organizatorów SPK i był przez pewien okres jego prezesem. Na stałe osiadł w Paryżu, pełniąc równocześnie przez szereg lat funkcje wykładowcy i opiekuna młodzieży polskiej na międzynarodowym uniwersytecie w Strasburgu.

Jako działacz, organizator, mówca porywał Swym temperamentem, optymizmem, radością życia, służebnym oddaniem sprawie narodowej. Jako człowiek ujmował wyjątkowym urokiem szlachetności, życzliwej gotowości do usług i braterskiej przyjaźni.

Śmierć Antoniego Nowaka-Przygodzkiego to ciężka strata dla emigracji niepodległościowej i przyczyna głębokiego żalu licznych Jego przyjaciół na obczyźnie i w Polsce.

S. M.

Orzeł Biały

NOWAK-PRZYGODZKI Antoni, Michał, Leon (1897-1959)
Nazwisko pierwotne: Nowák zmienione w 1919 na Nowak-Przygodzki
Psudonimy konspiracyjne: Aha, Jerzy, Opel, ~~Nowak~~, Zosik.

Urodzony 15 maja 1897 w Porąbce Zwierzynieckie pow. Kraków. Syn Antoniego Nováka, asystenta fizyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i Pauliny z domu Lisak. Do szkoły powszechnej i średniej uczęszczal w Jarosławiu. Od lutego 1911 należal do skautingu; w 1913 był drużynowym I Drużyny Skautowej. Był również członkiem Organizacji Młodziezy Narodowej, Koła Braterskiego Związku Młodziezy Polskiej (Zetu). Brał ochotniczy udział w wojnie światowej jako żołnierz Legionow. Wyższe studia odbywał na Uniwersytecie Lwowskim: w zakresie historii na Wydziale Filozoficznym, w zakresie prawa na Wydziale Prawa i Umiejętności Politycznych. 13 XII 1919 otrzymal tytuł doktora prawa i umiejętnosci politycznych. W 1919 ożenil sie z Zofią z Gumowskich. W 1919 i 1920 aplikowal u dr Oswalda Balcera (profesora historii ustroju Polski na Wydziale Prawa) w Archiwum Akt Grodzkich i Ziemskich. Brał udział w Obronie Lwowa. Od 1920 posiadał stopień Harcmistrza. W 1921 studiował prawo międzynarodowe i prawo konstytucyjne w Paryżu. Następnie do 1925 odbywał praktykę prawniczą w Prokuraturze Generalnej RP Oddział we Lwowie, występując jako obrońca interesów Skarbu Państwa. W 1922 - 1932 pełnił tez obowiazki starszego asystenta na Wydziale Prawa Uniwersytetu we Lwowie, prowadząc w Zakładzie Procesu Cywilnego ćwiczenia z zakresu prawa procesowego. Byl też profesorem historii w VIII Gimnazjum we Lwowie..... W 1926 objął wykłady z zakresu prawa narodów w Wyższej Szkole Handlu Zagranicznego i wykładał tu do grudnia 1939 (do chwili zlikwidowania szkoły). Od ~~kwietnia~~ 1927 prowadził też kancelarię adwokacką. W tym czasie rozwijał ~~też~~ działalność społeczną i polityczną; w 1927-1939 był członkiem Rady Miejskiej, od 1928-1935 pełnił obowiązki przewodniczącego Miejskiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przysposobieni

Wojskowego. Należał do Zespołu Stu....

Pracował w zarządach szeregu organizacji kombatanckich (m. in. był prezesem Związku Obrońców Lwowa), w Związku Harcerstwa Polskiego....

Po wybuchu wojny, we wrześniu 1939 kierował w zastępstwie prezydenta m. Lwowa Komitetem Opieki nad Uchodźcami. Następnie od XI 1939 do XI 1940 pracował w ZWZ i był członkiem Komendy Wojskowej Organizacji Harcerskiej, po czym przedostał się do Warszawy i tu od jesieni 1940 do 1 VIII 1944 pracował w Zarządzie Miejskim jako zastępca naczelnika Biura Spraw Terenowych (referent prawny). Równocześnie brał udział w pracy konspiracyjnej jako członek AK na różnych posterunkach, pod koniec jako szef Oddziału VI Informacji i Prasy w Sztabie Dowództwa Okręgu Warszawskiego. W tej funkji brał udział w Powstaniu Warszawskim, był też szefem Wojskowej Służby Społecznej (głównie Szare Szeregi) i harcerskiej poczty polowej. 7 IX 1944 otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami i 23 IX 1944 stopień kapitana artylerii. Po upadku Powstaniu od 5 X 1944 do 2 V 1945 przebywał w niewoli niemieckiej kolejno w Bergen, Fallingbostel; Gross Born; odbył marsz ewakuacyjny Sandbostel, Lubeka. Uwolniony z niewoli przez wojska brytyjskie 2 V 1945 w maju objął obowiązki szefa Oddziału Kulturalno-Oświatowego w Sztabie Starszego Oficera na terenie 8-go Brytyjskiego Korpusu, później w Sztabie Starszego Polskiego Oficera ~~Polskiego~~ na terenie Brytyjskiej okupacji Niemiec. W 1945 pracował też w Komendzie Głównej ZHP w Niemczech. W grudniu 1945 przystąpił do organizowania Oddziału Stowarzyszenia Polskich Kombatantów na terenie Brytyjskiej Okupacji Niemiec; w 1946/1947 był pierwszym prezesem tego Oddziału oraz redaktorem dwutygodnika pt. 'Wspólnymi Silami'. 5 XI 1946 został zweryfikowany w stopniu kapitana przez Komisję Weryfikacyjną AK w Wentorf, a 4 XI otrzymał Odznakę Pamiątkową AK (nr 1334). Od lipca 1947 do lipca 1948 był prezesem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantow w Londynie, a od 1950 członkiem Rady Głównej tej organizacji. Równocześnie na pierwszym Zjeździe Polski

go Uchodźctwa Wojennego w Brukseli w listopadzie 1946 został wybrany na członka Komitetu wykonawczego ZPUW na okres 3 letni. W tymże roku otrzymał stopień majora funkcyjnego. W 1947 Komitet Wykonawczy powołał go do Paryża dla wykonania zadań organizacyjnych w zakresie opieki nad uchodźcami i akcji osiedleńczej. W czerwcy 1947 został zdemobilizowany. W sierpniu 1949 na drugim walnym zjeździe ZPUW został wybrany wice-prezesem Komitetu Wykonawczego i w tym charakterze brał udział w pracach Prezydium Wykonawczego ZPUW w Paryzu. 31 V 1949 został mianowany członkiem Rady Narodowej RP w Londynie. Z początkiem 1950 objął w Szkole Nauk Politycznych i Społecznych w Paryzu wykłady z prawa narodów, nauki o państwie i prawie politycznym Polski Współczesn a w jesieni tego roku został kierownikiem naukowym tej uczelni. W roku szkolnym 1950/1951 uczył w Liceum Polskim w Les Ageux nauki o Polsce współczesnej. Nadal działał w Harcerstwie i był członkiem Głównego Sądu ZHP we Francji. W 1954 (19 V) został wybrany członkiem zwyczajnym 'Academie Internationale Libre Des Sciences et des Lettres' w Paryżu, a w 1952 (5 V) przyjęty na członka czynnego przez Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryzu. W sierpniu 1953 otrzymał Złotą Odznakę Honorową SPK w uznaniu zasług położonych dla realizacji celow Stowarzyszenia. Od był kierownikiem Studiow Sekcji Polskiej przy Uniwersytecie Wolnej Europy w Strassburgu; do czerwca 1958. Zmarł 4 stycznia 1959 w Paryżu. Pochowany na cmentarzu Bagneux.

(Oprac. na podstawie życiorysow własnwch A. N.-P. oraz dokumentow zachowanwch przez rodzinę w Paryzu).

Dzieci: Jadwiga ur. 1922 zamężna Czachowska – doktor filologii Warszawa
Tadeusz ur. 1924 – Gdańsk, inżynier
Adam ur 1934 – Orange, Kalifornia, doktor inżynier
Maria ur. 1935 zamężna Hirsch – Paryż, doktor ekonom

Londyn 25 X 75 r. Jadwiga Czachowska